

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.197/2012/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Szalma Renáta ügyvéd által képviselt S. Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” felperesnek

a T. Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” I. rendű, az Á. Korlátolt Felelősségű Társaság II. rendű, a Dr. Horváth Gábor ügyvéd által képviselt H. Korlátolt Felelősségű Társaság III. rendű, a dr. Török Tamás ügyvéd (3300 Eger, Petőfi u.10.) által képviselt C. Zártkörűen Működő Részvénytársaság IV. rendű, és a dr. Jakab Zoltán ügyvéd által képviselt C. Zártkörűen Működő Részvénytársaság V. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon 9.G.40.326/2010. számon folyamatban volt perében, melybe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Barsi János ügyvéd által képviselt H. Zártkörűen Működő Részvénytársaság, valamint a dr. Szalma Renáta ügyvéd által képviselt Hitelezői Választmány beavatkozott, a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.555/2011/7. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett 40. sorszámú felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta az alábbi:

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a IV. rendű alperes részére 300.000 (Háromszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak felhívásra fizessen meg 3.500.000 (Hárommillió-ötszázezer) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. alperes (Beruházó) az V. r. alperes pénzügyintézettel (Kötelezett) kötött hitelszerződés alapján folytatta a Sz., Lakópark beruházását. A kivitelezésre 2008. augusztus 6-án kötött a II. r. alperessel (Megrendelő) vállalkozási szerződést. Ugyanezen a napon a II. r. alperes generálkivitelezési szerződést kötött a III. r. alperessel (Generálvállalkozó). A III. r. alperes a felperessel (Alvállalkozó) 2008. augusztus 22-én kötött alvállalkozói szerződést 480.976.070 Ft összegű díj ellenében a megjelölt közműépítési munkák 2008. december 15-ig történő elvégzésére. Késedelem esetén napi 300.000 Ft, maximum a vállalkozói díj 20 %-ának megfelelő mértékű kötbérfizetési kötelezettség terhelte.

A vállalkozási szerződés szerint a felperes (Alvállalkozó) egyik részfeladatát képezte a lakópark aszfaltozási munkáinak az elvégzése. Erre a munkára több vállalkozót megkeresett, azok azonban - az útépitési gyakorlatnak megfelelően - kizárólag előrefizetés mellett kötöttek volna szerződést. A felperes és a IV. r. alperes (Kivitelező) között 2009. augusztus 25-én jött létre a további alvállalkozási szerződés, melyben a IV. r. alperes 49.559.433 Ft díj ellenében 2009. szeptember 30-ig vállalta az aszfaltozási munkák befejezését. A szerződés 4.3. pontja szerint a megrendelőnek a szerződéskötéssel egyidejűleg fizetési biztosítékot kellett nyújtania a vállalkozó részére, a munkaterület átvételének feltétele a fizetési biztosíték megléte volt.

2009. szeptember 23-án a beruházásban érintettek - valamennyi alperes és a felperes - „Engedményezési megállapodásnak” nevezett okiratba foglalták megállapodásukat. Ennek 1. pontjában rögzítették a szerződéses láncolat egyes elemeit, a 2. pontban kiemelték a felperes és a Kivitelező IV. r. alperes közötti ügyletet. A 4. pontban megállapodtak abban - előzetes tárgyalásaik, a pénzügyi teljesítés biztonsága és gyorsaságának biztosítása érdekében -, hogy az útaszfaltozási munkák ellenértékét az V. r. alperes Kötelezett ne a II. r. alperes Megrendelőnek, hanem közvetlenül a IV. r. alperes Kivitelezőnek fizesse ki. A 6. pont szerint az útaszfaltozási munkák ellenértéke tekintetében a kifizetés jogosultjaként az I-III. r. alperesek, illetve a felperes helyébe a IV. r. alperes lép. A 7. pont szerint a Beruházó jogosult a Kivitelezővel szemben közvetlenül is érvényesíteni azokat a biztosítékokat és visszatartásokat, amelyek az 1. pont szerinti megállapodásokban foglalt feltételek alapján a megrendelővel, a Generálvállalkozóval és az Alvállalkozóval szemben is érvényesíthetők. A Kötelezett pénzügyintézetnek a Kivitelező vállalkozói díjánál is érvényesítenie kell az 5 %-os garanciális visszatartást. Az 1. pontban található szerződésekben foglalt egyéb feltételek - azaz a vállalkozók közötti jogviszony, a vállalkozói

lánc - az „engedményezés” ellenére változatlan (9.pont). A 10. pont szerint a jelen megállapodásban foglalt - engedményezésnek minősülő - ügyletük az 1. pontban hivatkozott jogviszonyok alapján, azokra tekintettel ingyenesen történt, egyebekben az 1. pontban foglalt szerződéseik rendelkezései változatlanok.

A IV. r. alperes Kivitelező 2009. szeptember 25-én kezdte meg a munkavégzést - a felperes és a IV. r. alperes között létrejött szerződésmódosítás értelmében -, melynek a befejezési határideje 2009. december 15-re módosult. 2009. december 18-án a III. r. alperes generálkivitelező kiadta a IV. r. alperes részére a teljesítésigazolást. Ebben kijelentették, hogy a vállalkozói díj - számla ellenében - az engedményezési szerződésnek megfelelően kiegyenlíthető. A felperes képviselője kézzel írta a teljesítésigazolásra, hogy „az átadás tényét tudomásul vettük”. A IV. r. alperes december 18-án kiállította a számlát 2010. január 4-i esedékességgel, melyre a felperes kézírással rávezette, hogy az összeg „a S. Kft. 4/2009. számú végszámlájából kiegyenlíthető, illetőleg kiegyenlítendő”. 2010. február 11-én kelt levelében a IV. r. alperes felhívta az V. r. alperes pénzügyintézetet a vállalkozói díj kifizetésére, amire 2010. március 23-án került sor.

A felperessel szemben egy 2009. november 19-én benyújtott kérelem alapján a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 14.Fpk.03-09-001238 számú eljárásban elrendelte a felszámolást, melynek kezdő időpontja 2010. február 15. A bíróság felszámolóként az A. Zrt-t rendelte ki.

A felperes 2010. augusztus 2-án nyújtotta be keresetét, melyben - egyebek mellett - a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40.§ (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással az „Engedményezési szerződést” megtámadta. Álláspontja szerint a szerződéssel a IV. r. alperest más hitelezők hátrányára előnyben részesítették. Akár tartozásátvállalás, akár engedményezés történt, ezzel azt kívánták elérni, hogy a Cstv. szerint a IV. r. alperes ne váljon a felperes hitelezőjévé. Az adott esetben biztosítéki célú engedményezés történt, ugyanis a IV. r. alperes a felszámolás előtt röviddel a felperestől biztosítékot kapott. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a IV. r. alperest kérte kötelezni 49.559.433 Ft és járulékai felperesnek történő megfizetésére.

Az I-IV. r. alperesek a kereset elutasítását kérték. Hangsúlyozták, hogy az engedményezési szerződés megkötésével a követelés azonnal átszállt a IV. r. alperesre, ezzel kikerült az adós (felperes) vagyonából, emiatt az nem tartozik a felszámolási vagyonba. Állították, hogy a támadott szerződés valójában egy fizetési megállapodás volt, a felek szándéka arra irányult, hogy a szerződési láncolat végén álló alvállalkozó részére közvetlenül

történjen meg a vállalkozói díj kifizetése, vagyis teljesítési engedmény jött létre.

Az V. r. alperes nem ellenezte a kereset teljesítését.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a IV. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 49.559.433 Ft tőkét és járulékait. A felperes Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított megtámadási keresetét megalapozottnak találta. Abból indult ki, hogy a felperes az őt a III. r. alperessel szemben megillető követelést engedményezte a IV. r. alperesre, ez az a jogügylet, amelyet, mint abban részes fél megtámadhatott. E jogügylettel ugyanis a IV. r. alperes, mint hitelező előnyben részesítése megtörtént, mert más hitelezők korábban lejárt követeléseikhez képest, azokat megelőzően, a felszámolási eljárásán kívül juthatott kielégítéshez. Álláspontja szerint az engedményezéssel biztosítékot nyújtott a felperes a IV. r. alperesnek, s az engedmény biztosítéki jellegű, melyet alátámaszt az is, hogy a vállalkozói díjat tartalmazó számlát a IV. r. alperes a felperesnek nyújtotta be és csak azt követően fordult az V. r. alperessel szemben. Mivel biztosítéki célú engedményezés történt, amely alapján a felszámolás kezdő időpontjáig a követelését a IV. r. alperes nem szedte be, így az a felszámolási vagyon részét képezte.

A Ptk. 237.§-át alkalmazva az eredeti állapot helyreállításáról rendelkezett, amikor a IV. r. alperest a felperes javára a teljes alvállalkozói díj visszafizetésére kötelezte, mivel ha nem történik engedményezés, ezt az összeget a III. r. alperes a felperesnek fizette volna ki.

A IV. r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését megváltoztatta, és a keresetet elutasította, valamint rendelkezett a perköltségről.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 2009. szeptember 23-án kötött, „Engedményezési megállapodásnak” nevezett iratot nem megnevezése, hanem valódi tartalma szerint kellett minősíteni. (Ptk.207.§ (1) bekezdés - nyilatkozási elv)

A támadott megállapodás a felperes és a IV. r. alperes között a 2009. augusztus 25-én kötött alvállalkozási szerződéshez kapcsolódóan jött létre. A vállalkozói díj kifizetése tekintetében a IV. r. alperes fizetési biztosítékot kért. Ezt a felek a szerződésben nem határozták meg, később pedig nem szerződést biztosító mellékkötelezettséget kötöttek ki. Bár a 2009. szeptember 23-i megállapodás célja az volt, hogy a IV. r. alperes alvállalkozói díja biztosan megtérüljön, azonban jogi szempontból ez több volt, mint járulékos mellékkötelezettség, ugyanis a felperes helyett más, az I. r. alperes vállalta a tartozás kiegyenlítését.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem lett volna annak sem akadálya, hogy a felperes az őt a III. r. alperessel kötött szerződés alapján megillető vállalkozói díjból az útaszfalozási munkákra eső részt engedményezze a IV. r. alperesre, de nem ez történt.

A felek valódi ügyletkötési akaratát vizsgálva a másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli szerződés - megnevezése ellenére - nem engedményezés. Ahhoz ugyanis nem lett volna szükség arra, hogy valamennyi érintett fél közreműködésével jöjjön létre egy hatszemélyes megállapodás. Az I-II. r. és V. r. alperesek részvétele engedményezés esetén nem bírna jelentőséggel.

A hatszemélyes, a beruházó bevonásával létrejött komplex, atipikus megállapodás arra irányult, hogy a vállalkozói díja biztos megtérülését igénylő IV. r. alperes egy mellékkötelezettségnél többet jelentő fizetési biztosítékot kapjon. Az I. r. alperes beruházó saját személyében való kötelezettségvállalása és a bank irányába tett rendelkezése alapján biztosított volt a fizetés a IV. r. alperes részére, ugyanakkor ezzel mentesítették a felperest az aszfalozási munkákra eső vállalkozói díj megfizetésének kötelezettsége alól a IV. r. alperes irányába. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes egyoldalú „értesítése” alapján ilyen fizetési kötelezettsége az I. r. alperesnek nem keletkezhetett volna, ehhez kifejezett, önkéntes kötelezettségvállaló nyilatkozatára volt szükség. A felperes számára ez a megállapodás azt is jelentette, hogy ennek következményeként az aszfalozási munkák ellenértékére a jövőre nézve is megszűnt a követelése a III. r. alperessel szemben. A vállalkozási szerződés műszaki tartalma ennyiben - az útaszfalozási munkarészt illetően - módosult, a III. r. alperes sem követelhetette az erre eső vállalkozói díjat a II. r. alperestől, míg a II. r. alperest sem illette meg ez a követelés az I. r. alperessel szemben.

Célját és végeredményét tekintve a megállapodás többszemélyes, jövőre szóló tartozásátvállalás volt, melynek nincs jogi akadálya. (Ptk.332.§)

Az ügyletkötés előzményei, az összes peradat együttes értékelése, mérlegelése eredményeként összegezve megállapította a másodfokú bíróság, hogy a szerződési láncolatban részes felek bár megnevezése szerint engedményezési megállapodást kötöttek, céljuk és valós rendelkezéseik szerint nem engedményezés történt, hanem tartozásátvállalás, a jövőbeni alvállalkozói díjtartozást az I. r. alperes (Beruházó) a felperestől átvállalta.

A IV. r. alperes részéről a számla kiállítása a felperes nevére a számviteli szabályoknak megfelelően technikai okokból történt, a követelését azonban a IV. r. alperes az I. r. alperes Beruházóval szemben érvényesítette, a teljesítést pedig az V. r. alperes pénzügyintézettől várta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását. Harmadlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való kötelezését. Perköltségre is igényt tartott. Állította a Ptk. 328-329.§-ának, 332-333.§-ának, a Pp. 163-164.§-ának, 206.§-ának, Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjának megsértését. Álláspontja szerint a felperes vagyonának része volt az a perbeli jövőbeli követelés, amely a III. r. alperessel kötött alvállalkozói szerződésből származott. A felperes rendelkezési joga mindvégig fennállt ezen követelés felett, ezt igazolja a IV. r. alperes által kiállított számla is, illetőleg a teljesítésre való felhívás. Álláspontja szerint a IV. r. alperesnek nem volt joga arra, hogy az adósságot a régi adósról átruházza az új adósra.

Az elsőfokú bíróság által feltárt tényállás szerint az I. r. alperes (Beruházó) nem volt közvetlen szerződéses viszonyban a IV. r. alperes Kivitelezővel, és közöttük nem állt fenn szerződés az aszfaltozással kapcsolatban ugyanolyan tartalommal, mint amely a felperessel kötött szerződésben volt. Ebből következően nem tekinthető a felek között létrejött megállapodás novációnak, az Engedményezési szerződés szerint biztosítékadásról volt szó.

Utalt arra, hogy akkor tekinthető biztosítéki jellegűnek az engedményezés, ha a hatály beálltát a szerződő felek az adós teljesítésének elmaradásához kötik, s ez a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja feltételeinek maradéktalanul eleget tesz.

Állította, hogy a másodfokú bíróság a döntését vélelmezett tényállás mentén, a mérlegelés körébe vont, ekként hiányos bizonyítékok nyilvánvalóan téves értékelésével, okszerűtlenül, irratellenes következtetésekre alapította. Nem vizsgálta a döntése alapját képező megállapítások gazdasági hátterét, jellegét, jogi relevanciáját, nem vizsgálta, hogy valójában hogyan zajlottak le az események és a felek a megkötött szerződést hogyan értelmezték.

Álláspontja szerint tévesen állapította meg a másodfokú ítélet azt, hogy az I. r. alperes a saját vagyona terhére vállalta át a tartozást és fizette meg a IV. r. alperesnek. Ezzel ellentétben a szerződéses lánc továbbra is fennállt, mert a felperes a IV. r. alperes teljesítését teljesítési igazolás kibocsátásával elfogadta, számláját befogadta, s tőle a III. r. alperes szintén elfogadta a teljesítést.

Állította, hogy a IV. r. alperes követelésének a kifizetésére a valóságban a felperesnek a III. r. alperessel szemben fennállt követeléséből került sor, s ezzel a felszámolási vagyon csökkent.

A jogerős ítéletben kifejtett gazdasági folyamat csak feltételezésen alapulhat, erre vonatkozó bizonyítási eljárás sem az első-, sem a másodfokú eljárás során nem történt. A gazdasági

folyamat valóságosságának bizonyítottságához ismerni kellene, hogy ki fizette ki a IV. r. alperest, és hogy a felperes szerződéses kötelmét hogyan és mikor csökkentették ezzel a tétellel. Álláspontja szerint a kompenzálásra csak a támadott szerződés 10. pontja szerinti engedményezés biztosított lehetőséget, és ez is történt, ami megtámadható a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja alapján.

A másodfokú bíróság minden elemében mellőzte a jövőbeni engedményezés joghatásainak objektív feltárását (jövőbeni biztosítéki célú engedményezés) a következtetések törvényességéhez. Az ügyben eldöntendő kérdés - álláspontja szerint - az volt, hogy

- a biztosítéki célú (jövőbeni követelés) engedményezés esetében a megtámadhatósági határidőn belüli jognyilatkozatról volt-e szó,
- a kifizetés a felszámolás időszakában történt-e és a felszámolási vagyon csökkent-e,
- többhez jutott-e a IV. r. alperes, mint a többi hitelező.

Az alperesek közül csak a IV. r. alperes terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet, melyben kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását annak helyes indokai alapján, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását.

A Kúria a nyilvános cégadatokból megállapította, hogy az I. r. alperes 2012. augusztus 7-től kezdődően felszámolás alatt áll, a Fővárosi Törvényszék az Fpk. 01-12-002383 számú eljárásban felszámolóként a C. Zrt-t jelölte ki.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felperes a keresetét a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapította, mely szerint a felszámoló keresettel megtámadhatja az adósnak „a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző kilencven napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása”.

A felperes keresetében nem jelölte meg pontosan, hogy a hatoldalú szerződés mely része minősül olyan engedményezésnek, amelyet támad, az egész hatoldalú szerződést tartotta - annak minden elemével

együtt - olyan megállapodásnak, amely a IV. r. alperest előnyben részesítette.

A Kúria az eljárás iratai alapján megállapította, a perbeli helyzetnek az a sajátossága, hogy amikor a felek a hatoldalú szerződést megkötötték, akkor a IV. r. alperes még nem kezdte meg a felperessel kötött vállalkozási szerződése alapján a tevékenységét - ebből következően nem volt még követelése a felperessel szemben - , ténylegesen tehát nem volt még hitelezője a felperesnek. A hatoldalú megállapodás következtében pedig a IV. r. alperes a szolgáltatás elvégzése után sem vált a felperes hitelezőjévé.

Egy vállalkozási szerződésben már a szerződés megkötésekor elválhat egymástól a szerződést kötő fél és a fizetést teljesítő fél személye, illetve ezt követően a jogviszony tartama alatt is megtörténhet ez a szétválás. Miután a hitelezői minőség pénzköveteléshez kapcsolódik, ezért nem a vállalkozási szerződés megkötése, hanem a fizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezések alapján lehet meghatározni azt, hogy a vállalkozó követelése kivel szemben áll fenn.

A Kúria álláspontja szerint a „jövőbeni követelés” még nem minősíti hitelezőnek a szerződést kötő felet, tehát a hatoldalú megállapodás megkötéséig - elvégzett munka hiányában - a IV. r. alperes nem volt hitelezője a felperesnek. (Ha a felszámolás megindítására ebben a helyzetben került volna sor, akkor a IV. r. alperes a még el nem végzett szolgáltatásra tekintettel nem rendelkezett volna olyan pénzköveteléssel, amelyet a felperes felszámolási eljárásában hitelezőként, a Cstv. 28. § (1) bekezdés f) pontja és a Cstv. 38.§ (3) bekezdése alapján bejelenthetett volna a felszámolónak.) A szerződés létrejötte önmagában nem teremt hitelezői minőséget a másik szerződő fél tekintetében csak akkor, ha a szerződés - akár részleges - teljesítésére sor kerül és annak ellenértéke esedékessé válik.

Mindezek alapján tehát a IV. r. alperes nem volt hitelezője a felperesnek a hatoldalú megállapodás megkötésének időpontjában, csupán szerződéses jogviszonyban állt vele.

A IV. r. alperes később sem vált a felperes hitelezőjévé, mert a hatoldalú megállapodás - mint ahogyan azt helytállóan kifejtette a másodfokú bíróság részletesen megindokolt ítéletében - a felek szerződéses láncolatát pénzügyi szempontból átrendezve, közvetlenül az I. r. alperes és a IV. r. alperes között hozta létre az adósi-hitelezői jogviszonyt. Ezt a megállapítást támasztja alá az „Engedményezési megállapodás” 6-7. pontja.

Nem vitásan a felek a hatoldalú megállapodásban úgy rendelkeztek, hogy a felperes és a IV. r. alperes közötti szerződésnek a pénzügyi részen kívüli rendelkezései továbbra is fennállnak, melynek - ahogyan azt a másodfokú bíróság helytállóan megállapította - kizárólag technikai, szakmai okai voltak. Miután minden érdekelt fél részt vett a megállapodás létrehozásában, valamennyien tudomásul vették azt, hogy a IV. r. alperes az igényét a felperes-

III. r. alperes-II. r. alperes láncolatán kívül, közvetlenül az I. r. alperes Beruházóval szemben fellépve érvényesítheti. Ez nyilvánvalóan valamennyiük fizetési kötelezettségét és a sorban előttük állóval szemben érvényesíthető vállalkozói díját is érintette.

Mindezek alapján tehát a jogerős ítélet helytálló nemcsak azért, mert nem engedményezés, hanem tartozásátvállalás történt a támadott megállapodásban, hanem azért is, mert a tartozásátvállalás következtében a IV. r. alperes nem vált a felperes hitelezőjévé, ezért vele szemben a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja alapján kereset nem indítható.

A Kúria álláspontja szerint a felperes - hitelezői érdekében eljárva - azt kifogásolta a kereset benyújtásával, hogy a beruházási láncolatban a IV. r. alperes - kedvező helyzetét kihasználva - gyakorlatilag elérte, hogy az ő követelése teljes egészében kielégítésre kerüljön, s ezért hivatkozott a „biztosítéki engedménnyel” kapcsolatosan kialakított joggyakorlatra.

A Kúria megjegyzi, hogy bár - mint ahogyan a másodfokú bíróság kifejtette - nem volt engedményezésről szó a megállapodásban, azonban ha az lenne, akkor is meg kellene különböztetni a biztosítéki célú engedményezést a jövőbeni követelés engedményezésétől.

Biztosítéki célú engedményezés akkor valósul meg, ha a felek egyébként a rendes teljesítésben állapodtak meg, azonban ezen felül feljogosították a hitelezőt arra, hogy amennyiben az adós a szerződésben foglaltakat nem teljesíti, úgy a hitelező a más jogviszonyból származó engedményezett követelésből keressen kielégítést.

Jelen esetben a hatoldalú megállapodásban a felek egyértelműen úgy rendelkeztek, hogy a kötelezett az I. r. alperes. Nem akkor fordulhat az I.r. alperes ellen a IV. r. alperes, ha a felperes nem fizeti ki a tartozását - és nem a felperesnek az I. r. alperessel szembeni, más jogviszonyból eredő követelése szolgál a kielégítés alapjául -, hanem közvetlen, egyenes adósként az I. r. alperes került meghatározásra.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a biztosítéki célú engedményezéssel szinoním fogalomként használta a jövőbeni követelés engedményezése kifejezést, amely téves. A jövőbeni követelés engedményezése ugyanis lehet teljesítési célú - amikor a felek abban állapodnak meg, hogy a jövőben létrejövő követelés jogosultjának személyében végleges változás történik, és az adósnak az eredeti jogviszony alapján már nem áll fenn kötelezettsége a hitelező felé -, illetve ez is lehet biztosítéki célú, a korábban már részletezett tartalom esetén.

Helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy nem a III. r. alperestől a felperesnek a jövőben járó követelés egy részének az engedményezése a szerződés tárgya, hanem az, hogy a hatoldalú

szerződésben a vállalkozási szerződés tartalmából kiemelték az aszfaltozási munkát, s e munkáért járó ellenérték megfizetésének kötelezettjévé az I. r. alperest tették.

A felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben nem minősül biztosítékadásnak a hatoldalú megállapodás, mert a biztosíték fogalma önmagában feltételezi a szerződésnek megfelelő módon való teljesítést, és csak ennek megghiúsulása esetén van lehetőség a biztosíték érvényesítésére. A hatoldalú megállapodás azonban közvetlen fizetési kötelezettséget teremtett az I. r. alperes terhére, ezzel a felperest a fizetési kötelezettség alól mentesítve, így nem biztosíték adásáról volt szó. Nem vitásan a IV. r. alperes ezzel a megállapodással biztosította a maga részére az általa elvégezendő munka ellenértékének a megfizetését, kikerülve a beruházási láncolatban résztvevő további társaságokat. Ez a megállapodás azonban nem minősül jogi értelemben biztosítéknak.

A felülvizsgálati kérelemben kifejtett felperesi álláspont szerint meg kell állapítani, hogy kitől érkezett a IV. r. alpereshez a pénz, mert állítása szerint azt a III. r. alperes fizette ki (ezzel gyakorlatilag kikerülve a felperest). Ezzel szemben a 27. sorszámú beadvány tartalmazza a IV. r. alperes Raiffeisen Banknál vezetett számlájának a 2010. március 23-i kivonatát, melyben egymást követően található egy 11.500.000 Ft-ról szóló átutalás, amely a III. r. alperes neve mellett a „T. Kft. eng.” (I. r. alperes) megjelölést tartalmazza, míg ezt követi a felperes nevének feltüntetése után ugyanezzel a megjelöléssel a perbeli összeg. E két átutalás összevetéséből megállapítható, hogy ha a III. r. alperes utalta volna át az összeget - mint ahogyan azt a felperes állítja -, akkor az az átutalásban valamilyen módon megjelent volna, de nem ez történt.

A perben rendelkezésre álló bizonyítékok nem teszik kétségesse azt a jogerős ítéleti megállapítást, hogy az összeg a hitelszerződés alapján az I. r. alperes utasításai alapján az V. r. alperestől érkezett a IV. r. alpereshez.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság a hatoldalú megállapodás szövegét minden részletre kiterjedően, helytállóan értelmezte, mellyel a Kúria teljes egészében egyetért.

Az elsőfokú bíróság a felperes felszámolási eljárásában alakult Hitelezői Választmány részére engedélyezte a beavatkozóként való részvételt. A Kúria - felülvizsgálati kérelem hiányában - nem vizsgálta a Hitelezői Választmány perbeli képviseleti jogát, figyelemmel a Pp.275.§ (2) bekezdésében foglalt eljárásjogi korlátokra.

A Kúria mindezekre tekintettel megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése

alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles viselni a felülvizsgálati eljárásban felmerült eljárási költséget, és köteles megfizetni a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket. A felülvizsgálati eljárásban az alperesek közül csak a IV. r. alperes tett érdemi nyilatkozatot, ezért csak a számára állapított meg költséget a Kúria a 32/2003.(VIII.22.)IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a)-b) pontja, (4)-(6) bekezdése és 4/A.§-a alapján, melynek során figyelembe vette a jogi képviselő által elvégzett tevékenységet is.

Budapest, 2013. február 12.

dr. Török Judit sk. a tanács elnöke, dr. Csőke Andrea sk.
előadó bíró, dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró